

Varia

2. Hälfte 15. Jh. Dominikanerkonvent Basel

vorderer Spiegel - 2r Deutsche Wörter mit lateinischer Übersetzung (z.T. alphabetische angelegt); Federproben.

2v Excerpta de patientia

">De paciencia< Bernhardus< Si moyses et omnes prophete christum locuti sunt et hunc per angustiam passionis in gloriam suam introituum predixerunt ... - ... Tristetur ergo homo non habens tribulacionem."

2v Versus memoriales de nominibus piscium

"Polippus vamarus lucinus pecten poligranum / ...".-Z.T. mit übergeschriebenen deutschen Bezeichnungen.

3r-6v Caspar Wittolf OP, sermo de cena domini

"Hoc facite in meam commemoracionem (I Cor.11,24). Patres honorandi fratresque sincero cum affectu quam plurimum preamandi, Sacro teste eloquio vt christi minister ... - ... a qua morte nos preseruet rex celorum qui viuit ... Amen."

6v-12v Isidorus, synonyma (frgm.)

">Incipit prologus ysidori in synonyma< In subsequenti hoc capitulo (recte: libro) que nuncupatur synonyma ... - ... sit animus tuus ab omni pollutione mundatus //" . - Bricht am Anfang von 2,6 ab. Druck: PL 83, 826-846.

13r-15r Caspar Wittolf OP, sermo pro novo anno

"Filius dei in betheleem iude nascitur (cf.Matth.2,5). P[atres] honorandi fratresque in christo plurimum preamandi, Sacrosancta romana ecclesia approbante ac sacro canone attestante in natali domini nostri ... - ... filius dei in bethleem iude natus qui cum patre ... amen etc. frater C[aspar] W[ittolf]."

15r-v Auctoritates applicabiles de cena domini

">Auctoritates applicabiles in cena domini. Bernhardus< Ve tibi clerice ... - ... 3° secundum futurorum beatitudinem."

16r-18r Caspar Wittolf OP, sermo in vigilia nativitatis domini
 "Patres reuerendi ac in dei filio fratres plurimum diligendi, vestris
 in conspectibus paternis fraternisque coram presencijs loquendo de
 tam alto seu dignissimo verbi diuini ... - ... cum templum fore con-
 stet sanctum, quod nobis pater concedat is qui vna cum eo uiuit et
 regnat amen."

18v-20v Caspar Wittolf OP, sermo de ^{feria quinta maioris hebdomadae} ~~Lavatione~~ pedibus lavandis
 "Debetis autem alterius lauare pedes (Ioh.13,14). Quia patres et
 fratres in christo dilecti hodie vt videtis peragimus magne humili-
 tatis festum ... - ... super mensam meam in regno meo quod vobis
 concedere dignetur Ihesus etc."

21r-24v Materia sermonis de continentia necnon excerpta praecipue
 de patientia

">sermo de continencia< Habemus altare de quo omnino habent edere qui
 tabernaculo deseruiunt ... ". - Der untere Teil von Bl.24 wegge-
 schnitten.

25r-29v Caspar Wittolf OP, sermo de nativitate domini
 "Verbum caro factum (Ioh.1,14). P[atres] reuerendi fratresque dilec-
 tionis brachijs sinceriter amplectendi, Consideranti me luculencius
 videtur (?) iuxta boneventure dictum ... - ... verbum scilicet in-
 creatum quod cum eodem patre et spiritu sancto eternaliter sit bene-
 dictum."

29v-31r Ps.Thomas de Aquino OP, de potentiis animae
 ">Incipit tractatus beati thome de potencijs anime< Ad euidenciam
 distinctionis et differencie potenciarum anime ... - ... quod nullius
 partis corporis sunt actus. Et sic est finis huius tractatus."
 - Nicht der bekannte, ebenfalls unechte Traktat gleichen Titels, s.
 Künzle, Unbekannte Scholastiker-Hss. 488f. Nr.26.

31v-73v Gualtherus Burleigh (?), distinctiones terminorum
 communium secundum ordinem alphabeti

">Incipiunt distinciones terminorum communium magistri burlei< Anima
 Triplex est scilicet anima vegetatiua sensitua et racionalis.
 Actus est duplex ... - ... in anima altercacio 7 phisicorum commento
 2°. "t tantum de isto tractatu nobili magistri burleij secundum

ordinem alphabeti." - Künzle a.O.

74r-84v Loci biblici a Thoma de Aquino OP expositi

">Infra scriptas auctoritates exponit sanctus thomas in dictis suis<
In principio creauit ... - ... Cecidi vt orarem ante pedes angeli etc.
22 q.105 ar.2 ad primum etc."

84v Versus de virtutibus herbarum

"⁺tem Galganum calidum sic[cum et] dicitur esse / ... - ... Siccat
humorem virisque generat amorem." - Walther, Init.carm. 6995f.

85r-86r Expositio terminorum quorundam rhetoricalium

"Contencio est color qui conficitur ex contrarijs quando predicator
contendit ... - ... et tristantur cum talia audiunt et sic de alijs."

86v-87v Notae de iure

"Notandum quod ius ciuile diuiditur in 4^{or} partes ...; Ius autem
canonicum diuiditur in 4^{or} libros ...; (87r) Nota distincionem
quoniam quicquid in summa de casibus et de matrimonio ponitur ...;
>Ordinacio librorum decretalium< ..." (Walther, Init.carm.13719).

87v-88v Schemata de arte praedicandi

"Sensus sacre scripture est duplex ..."

88va-91v Tractatus de arte memorandi

"Incipit prologus in tractatum de arte memorandi< Mansla delenstue ...;
(88vb) He^t ars seu artificialis memoria a naturali habet originem ...;
(89va) >Sequitur tractatus. primum capitulum< MEmoria artificialis
est dispositio imaginatiua in mente rerum sensibilibium ... - ... Sa-
piencia salem gustans cum grandileta (?) aurea."

92r-102v Ars oratoria

">prima regula< Maiores itaque apud nostros ea oracio aprime col-
laudatur Quando siquidem verbum oracionis in fine ...; (93r) >Secun-
tur nunc elegancie terminorum vt patebit inferius< Ab infancia a
cunabulis ... - ... aprime propemodum. Vsque donec dummodo deinceps
quoad."

103r-v Notae rhetoricae et grammaticae

">pro salutacione ad superiores nota< ...; Ab ablatiuo quinte declinacionis formari potest nomen prime declinacionis ...; ...; (103v) Item nomen in -osus significat plenitudinem ...; ... - ... premissa amicabili dilectione."

103v Quibus nominibus Iudaei certas res christianae religionisⁱ designent

"Dethmea dicunt iudei beate virgini quod idem est quod meretrix ... - ... ecclesiam nominant diffle vulgariter rarein hus."

Johannes de Fonte OFM,

104r-160v Auctoritates de libris Aristotelis extractae

">auctoritates libri porphirij< Uidetur autem in genus in species simpliciter dici ... - ... Non docet hominem sane esse mentis ad quamcumque mulierem mittere semen suum. >Auctoritates primi polliticorum<".

161r "Nota Si inungatur radix uel stips arboris cum felle vacce non tangunt eam formice", sonst leer.

161v Praecepta medica

"Contra muscas recipe alt siner et succum mangolt et tere ...; Contra dissenteriam recipe vitellum oui cum muscato et coque ...; ... - ... et si super natat erit leprosus."

162r-169r Regimen sanitatis (fine deficiente)

"Magister reuerende, spero vos omnino ab egritudine in qua lapsus fuistis Et iterum a natura aptus relabi posse preseruari ... - ... Et grauat pruritum et in hoc omnes doctores concordant." - Thorndike-Kibre, Incipits² 842; vollständige und bessere Hs.: D II 13, 293r-309r (vorliegende Hs. führt dort bis 300v, 9 u.); vgl. L. Thorndike, Three tracts on food in Basel manuscripts, in: Bulletin of the history of medicine 8, 1940, 355-364.

169v leer.

170r-178r Ars rhetorica

"Rethoris officium circa triplicem perswadendi versatur materiam iustum s[cilicet] et iniustum et hoc in causa iudiciali ... - ... quo rethorica modo vsi sepe sint subtilius. Studeatis ergo fortiter."

178v- hinterer Spiegel Tabula alphabetica in opera Aristotelis

"anima 7 phi. 6 prin. 4 tho. ... - ... Turbati l elen."

hinterer Spiegel Versus de rectore hospitii (Walther, Prov.11190)

Papier; 21,5 . 14,5; 180 Bl. (von Bl.24 nur ein Streifen vorhanden; eingehaftete Zettel: 23.33.44.49.63.115a.117a.118a.145a)

Schriftraum meist 13,5-15,5 . 9,5-10,5, Listen vierspaltig; meist 24-39 Zeilen; Cursiva currens, geschrieben von Caspar Wittolf OP (Eintrag 15r; vgl. Prov.), 2. Hälfte 15. Jh.; rubriziert.

Einband 15. Jh., rotes Leder auf Pappe, mit Streicheisenlinien; zwei Schliessen (eine fehlt); auf dem vorderen D. oben mit Tinte: W (Besitzerzeichen).

Aus dem Dominikanerkonvent Basel, "procuratus per fratrem Casper wittolff" (Eintrag im vorderen Spiegel; alte Signaturen: G 443 (gestrichen), G 116.

Martin Steinmann 1983/84 (Lit. Jb. UB 1983 & 1984)
Nachträge bis 2005